U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Jana Passera, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **S. P.**, zastoupen JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou v Praze, Jandova 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2010, čj. OAM-23/LE-BE02-P08-2010, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. 4. 2010, čj. 47 Az 3/2010 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
III. Odměna advokátky JUDr. Aleny Lněničkové **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 26. 2. 2010, čj. OAM-23/LE-BE02-P08-2010, žalovaný zastavil podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, neboť žádost vyhodnotil jako nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Dospěl k závěru, že žalobce požádal opakovaně o udělení mezinárodní ochrany, aniž uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání v předchozích pravomocně ukončených řízeních ve věcech mezinárodní ochrany.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 15. 4. 2010.Krajský soud konstatoval, že z listin založených ve správním spise, jakož i z výslovného prohlášení žalobce jednoznačně vyplývá, že se žalobce ani v projednávané věci neodchýlil od důvodů uváděných v předchozích žádostech. Správní orgán proto postupoval správně, pokud projednávanou žádost posoudil jako nepřípustnou. Správně rovněž aplikoval § 10a písm.e) zákona o azylu, i když předchozí žádosti byly

podány a řízení o nich proběhla již před jeho účinností. Správní orgán postupoval v souladu se zásadami tzv. nepravé retroaktivity.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítl, že kasační stížnost podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany byla odmítnuta podle § 10a písm. e) zákona o azylu, přestože jeho předchozí žádosti byly podány ještě před účinnosti novely, kterou bylo toto ustanovení včleněno do zákona o azylu. Rovněž v době, kdy byly obě jeho předchozí žádosti zamítnuty, nebyl v zákoně o azylu upraven institut doplňkové ochrany a tedy nebylo posouzeno, zda splňuje podmínky pro její udělení. V případě návratu do vlasti by se dostal do vážných problémů, neboť se v zemi stále bojuje. I když se situace krátkodobě uklidní, konflikty mohou vypuknout znovu. S ohledem na poměry v zemi původu prokázal, že má důvodné obavy, že mu v případě návratu do vlasti hrozí nebezpečí vážné újmy a že jsou v jeho případě splněny přinejmenším podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Správní orgán podle stěžovatele nesprávně zhodnotil provedené důkazy a nedostatečně se vypořádal se všemi okolnostmi případu. Podle stěžovatele v řízení uvedl nové skutečnosti, neboť situace v zemi původu se neustále mění a nedošlo k takovému zlepšení poměrů, aby se v případě návratu neobával o život a zdraví. Žalovaný si nijak tvrzení o současné situaci v zemi původu neověřil a pouze konstatoval, že žalobce neuvedl nové skutečnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti připomenul, že stěžovatel vstoupil na území České republiky dne 28. 10. 1999 a o udělení mezinárodní ochrany požádal poprvé dne 30. 3. 2001. Druhou žádost podal dne 3. 11. 2006. Předchozí žádosti byly zamítnuty. Stěžovatel uváděl vždy stejné důvody, což i sám potvrdil. Třetí žádost podal stěžovatel až poté, co byl zadržen cizineckou policií a bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění. Bylo-li řízení zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu, nelze úspěšně namítat, že se správní orgán nevypořádal s důvody uvedenými v § 12 zákona o azylu, neboť toto správní orgán nezkoumá. Pokud se v řízení prokáže, že žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení, správní orgán nemůže ve věci meritorně rozhodovat, nýbrž musí řízení zastavit. V tomto případě nepřichází v úvahu ani rozhodování o doplňkové ochraně.

Vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, dostupné též na www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k

určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svou stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti, v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel namítal, že kasační stížnost je přijatelná, neboť je třeba posoudit, zda lze rozhodnout o nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany, pokud předchozí žádosti byly podány za účinnosti předchozí právní úpravy. Je třeba připomenout, že předmětem řízení v této věci byla v pořadí již třetí žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany (azylu). Stěžovatel namítl, že § 10a písm. e) se stal součástí zákona o azylu až od 21. 12. 2007. Žalovaný proto nemohl přihlížet k jeho předchozím žádostem ze dne 30. 3. 2001 a ze dne 3. 11. 2006, neboť v době, kdy bylo o nich bylo rozhodováno, citované ustanovení neplatilo.

Nejvyšší správní soud byl již s touto procesní situací konfrontován. Např. ve věci 9 Azs 1/2010 - 63 rovněž rozhodoval za situace, kdy podmínka pro postup podle § 10a písm. e), tedy předchozí žádost a proběhnuvší řízení o této žádosti proběhly předtím, než nabyl účinnosti § 10a písm. e) zákona o azylu.

Situace, kdy došlo k opakovanému podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, byla dříve upravena v § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Uváděl-li žadatel o mezinárodní ochranu v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany skutečnosti v zásadě shodné či obdobné jako v žádosti předchozí, šlo o žádost zjevně nedůvodnou, která byla zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Současná právní úprava obsažená v § 10a písm. e) zákona o azylu spojuje s opakovaně podanou žádostí jiné procesní důsledky v podobě nepřípustnosti žádosti, která má za následek zastavení řízení. To však neznamená, že by správní orgán rozhodující podle nové právní úpravy nemohl zohlednit, že za účinnosti předchozí úpravy byla již dříve podána žádost o udělení mezinárodní ochrany a bylo o ní rozhodnuto.

Nejedná se o pravou retroaktivitu, která je obecně nepřípustná (*lex retro non agit)*. O pravou zpětnou účinnost (retroaktivitu) jde tehdy, jestliže se novým právním předpisem má řídit vznik právního vztahu a nároky účastníků z tohoto vztahu také v případě, kdy právní vztah nebo nároky z něj vyplývající vznikly před účinností nového právního předpisu. Naproti tomu nepravá zpětná účinnost (retroaktivita), která je obecně přípustná, znamená, že novým právním předpisem se sice mají řídit i právní vztahy, vzniklé před jeho účinností, avšak až ode dne jeho účinnosti. V důsledku nepravého zpětného působení zákona totiž dochází pouze k tomu, že nový zákon zachycuje (právně kvalifikuje) minulé skutečnosti nebo že se dotýká (modifikuje, ruší) existujících právních následků, avšak vždy

do budoucna. Pokud nová právní úprava modifikuje určitá pravidla nikoli zpětně, ale do budoucnosti, aplikuje se princip ochrany minulých právních skutečností, zejména právních konání (k tomu srov. nález Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, č. 63/1997 Sb., a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2009, čj. 9 As 65/2008 - 66).

Platná právní úprava pouze spojuje jiné procesní následky s právní skutečností, která nastala v minulosti. Tyto procesní následky však nepůsobí do minulosti. V tom, že je s právní skutečností, která nastala v minulosti, v současné době spojován jiný procesní následek, nelze shledávat zásah do práv stěžovatele. Krajský soud postupoval správně, pokud uzavřel, že ustanovení § 10a písm.e) zákona o azylu bylo ve věci aplikovatelné a nic na tom nemění to, že správní orgány zohlednily rozhodování o předchozích žádostech o udělení mezinárodní ochrany (azylu), při nichž bylo postupováno podle předchozí právní úpravy.

Stěžovatel namítl, že jeho opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany měla být shledána přípustnou, neboť uvedl nové skutečnosti. Rovněž tato námitka není důvodná. V případě podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu stanoví zákon o azylu jako podmínku přípustnosti žádosti, aby žadatel tvrdil nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení. Pokud žadatel této povinnosti nedostojí, musí správní orgán posoudit žádost jako nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009 - 65, konstatoval, že „[I]*nstitut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu osobě žadatele*“.

Stěžovatel v kasační stížnosti pouze v obecné podobě uvedl, že je přesvědčen, že v řízení byly uvedeny nové skutečnosti, neboť situace se v zemi původu neustále mění; v zemi se stále bojuje a i když se situace krátkodobě uklidní, konflikty mohou kdykoliv vypuknout znovu. Obdobné skutečnosti však stěžovatel tvrdil již v předchozích dvou žádostech. Již v pořadí první žádosti uvedl, že Konžskou republiku opustil v říjnu 1999 z důvodu občanské války, která v zemi probíhala od roku 1997 a rozdělila ji na severní a jižní teritorium, kde proti sobě všichni bojují. V pořadí druhé žádosti uvedl, že v Konžské republice je od roku 1997 neklidná situace, v zemi je kmenová válka, která má někdy latentní podobu. Těmito tvrzeními se správní orgán v rozhodnutích o první a druhé žádosti zabýval a shledal je nedůvodnými (rozhodnutí ze dne 27. 12. 2001, kterým byla zamítnuta první žádost stěžovatele o udělení azylu a bylo rozhodnuto o tom, že se na stěžovatele nevztahují překážky vycestování; rozhodnutí Ministra vnitra ze dne 22. 3. 2002 o zamítnutí rozkladu; rozhodnutí ze dne 6. 11. 2006, kterým byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná druhá žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany). Rozhodnutí o v pořadí druhé žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany bylo navíc podrobeno soudnímu přezkumu, včetně rozhodování o kasační stížnosti v uvedené věci.

Stěžovatelem uváděné důvody již byly posouzeny v předchozích řízeních o žádostech o udělení azylu (mezinárodní ochrany). Tvrzení stěžovatele o trvající válce v zemi původu, které stěžovatel uvedl ve své v pořadí třetí žádosti, bylo velmi obecné. Stěžovatel nekonkretizoval, v čem se situace v zemi původu změnila oproti stavu posuzovanému v předchozích rozhodnutích. Z jeho tvrzení nelze usuzovat, že by v zemi původu došlo ke kvalitativní nebo kvantitativní změně situace. Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž neoznačil další skutečnosti, které by mohly být posouzeny jako nové skutečnosti nebo zjištění ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu a které by zpochybňovaly závěry krajského soudu. Nelze rovněž zcela odhlédnout od skutečnosti, že v pořadí třetí žádost stěžovatel podal poté, co byl zadržen cizineckou policií a bylo mu uloženo správní vyhoštění z České republiky na dobu deseti let.

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti krajským soudem ustanovena advokátka JUDr. Alena Lněničková. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Zástupkyně stěžovatele sdělila, že není plátce daně z přidané hodnoty. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatele odměnu za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a sepsání doplnění kasační stížnosti) po 2100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dále dvě paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky. Zástupkyni stěžovatele bude částka ve výši 4800 Kč vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. října 2010

JUDr. Michal Mazanec

předseda senátu